

Tâi-ôan-jī/ Pêh-ōe-jī Māi-jíp Bāng-lō ê Sin Thian-tē

Makatau Loan

Kīn-lâi Thong-iōng phin-im kap Hán-gí phin-im tī Tâi-ôan tak kah o-thiⁿ àm-tē. Tâi-ôan-jī/Pêh-ōe-jī (TOJ/POJ) chit ê tiàm tī Tâi-ôan khiā-khí í-keng ū 150 tang ê sian-kak-chiá, sòa hō thâu-chêng chit 2 thò ban-kiáⁿ kā hong-sîn chhiúⁿ-chhiúⁿ--khí. Bē su kóng sī in khah hó, khah hâh Tâi-ôan-lâng ēng--leh.

Kho-á-lâi ê lâng lóng chai-iáⁿ TOJ/POJ ū sè-kài thong-iōng-sèng, ū Tâi-ôan thôan-thóng-sèng, ū siā-hoe liû-thong-sèng, ū bûn-hiàn ê to-iūⁿ-sèng. M̄-kú pí-khí TLPA, lēng-gōa chit ê ban-kiáⁿ, beh chìn-jíp tiān-náu ê lō-thêng tō ū khah khám-khiat. Gôan-in sī TOJ/POJ ték-iú ê sian-tiāu kì-hō. Tē 2, 3 siaⁿ lóng sìng hó chhú-lí, m̄-kú tē 7 kap 8 siaⁿ tī it-poaⁿ ê jī-hêng á-sī ték-sû hû-hō-pió chin oh-tit chhōe. Chit ê bûn-tê tī PC Windows ê chhut-hiān, soan-kò kò-jîn chu-sìn-hòa sî-tai ê lîm-kàu, ū jú khah kín-kip, in-ūi tiān-chú chu-liāu ê lâu-thong sī siōng kài ū sok-tōr, ū hāu-lüt ê kō-thong hong-sek.

90 nî-tai Sơ Chi-bêng sian-siⁿ kap kî-tha lâng hoat-tián chhut--lái ê Hotsys (<http://www.hotsys-haksys.com>), tī TOJ/POJ ê tiān-chú chu-liāu-hòa phōaⁿ-ián tiōh chin tiōng-iàu ê kak-sek. Tâi-gí-bûn chok-ka ê-sái chioh-tiōh chit ê ñng-thé, ēng Tâi-gí ê su-khó lái siá-chok, chìn-hêng

Tâi-gí-bûn Hán-jī kap TOJ/POJ bûn-jī ê tiān-chú-hòa. Chit ê hong-khì kek-chhut ū jú chē lâng ēng Tâi-ôan bó-gí lái chhòng-chok. M̄-nā án-ne, hiān-sî Tâi-ôan liû-thong siōng khoah, thòk-chiá siōng chê ê Tâi-bûn Thong-sìn kap Tâi-bûn Bóng-pò, lóng sī chhái-ēng Hotsys lái chhú-lí TOJ/POJ. Liân pún khan, Tâi-ôan tó-lái chiàng-sî i-it koh-teh hoat-hêng ê Tâi-gí chhōan Lô-má-jī ê cháp-chì, *Tâiôanjī*, iā-sī ēng Hotsys pī-pān.

Sui-bóng Hotsys hō TOJ/POJ tah-jíp-khí *PC Windows* lái-té, m̄-kú in-ūi Hotsys ài kah tī *MS Word* lái-bīn chiah ē-sái sú-iōng, kî-tha ñng-thé bō hâh, mā bō hoat-tō sú-ēng tī *Internet* Bāng-lō (bō hâh **HTML** ê keh-sek). Beh tī Bāng-lō téng hián-hiān TOJ/POJ, tû-liáu ēng tō-hêng tóng-àn chhú-lí í-gōa, iû-gôan ū khùn-lân. Chit ê bûn-thê, kàu taⁿ chóng-sìng ū kái-koat hong-hoat--ah.

Lâu Kiák-gák Sian-siⁿ tī 2001 hoat-piáu Taiwanese Package chit ê ñng-thé, chiong Tâi-ôan pún-thór ê Holo, Hakka, Lâm-tó-gí kok chòk-kûn gí-bûn Lô-má-jī só su-iàu ê jī-hêng, pau-chò chit hóe.

In-ūi sī lī-iōng jī-hēng lāi chhú-lí, só-í nā-chún PC lāi-té ū chng *Taiwanese Serif* chit ê jī-hēng, put-kóan sī jīm-hō ñng-thé, sīm-chì sī bāng-lō téng, lóng ē-ēng-tit khòaⁿ--tiōh. Che put-tān ē-sái hō TOJ/POJ thiàu-chhut *MS Word* kan-ta ē-sái chò bûn-su chhú-lí ê sok-bák, chìn chít pō ē-sái kā TOJ/POJ hē tī tiān-chú kán-pò (presentation), tiān-chú hái-pò (poster), kap châi-bū pò-piō (financial spreadsheet) ê ñng-thé lāi sú-iōng. Koh jú khah tiōng-iàu..ê sī ē-sái khng tī Internet bāng-lō lāi thui-kóng, lāi kau-liû, hō TOJ/POJ chit thò Tâi-ôan lèk-sú tiōng siōng hó ê bûn-jī hē-thóng ē-sái tī Bāng-lō téng tián hong-sîn, hián-hián tī koh-khah khui-khoah ê sè-kài.

Chit ê ñng-thé pí-kàu Sơ Chì-bêng Sian-siⁿ ê Hotsys ū kúi-nā ê chìn-pō. Ē-kha soat-bêng:

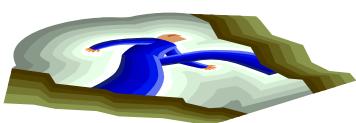
(1) **Taiwanese Package (TP)** jī-hēng ê sú-iōng, bô siū tiōh *MS Word*, *Chinese Windows* ê sok-pák, ē-sái ēng-tī kî-tha chē-chē ê ñng-thé. Che tûi Taioanji chôan-bîn ê chu-sìn-hòa, tiān-náu-hoà ū chin tōa ê pang-chân.

(2) TP ê su-jip-hoat teh phah bó-im ê sī tiōh ài sūn-sòa ôan-sêng tiāu-hō ê su-jip

(Tâiôanji sek..ê), pí-kàu Hotsys kā tiāu-hō hē tī jī ê jī-bó lóng phah-liáu í-aū chiah su-jip (iáh tiōh sī kóng **TLPA** sek..ê), khah hû-háp kóng-ōe hoat-im ê kòan-sì, hián-bêng tiāu-hō m̄-sī ke--chhut--lâi ê sò-jī, sī kap bó-im bē-sái koah-lī ê chít pō-hūn. Chit khóan ê hong-hoat iā-sī kap sè-kài kî-û hui-Eng-gí ê Lô-má-jī ê su-jip-hoat. khó-pí kóng Hoat-gí, Tek-gí, kāng-khóan ê chhú-lí hoat-tō.

(3) TP ū kò-lū tiōh chin-chē lâng, bûn-chiuⁿ, khan-büt teh sú-iōng Hotsys, thê-kiong Hotsys-kàu-TP ê chôan-oāⁿ, ū chun-tiōng thôan-thóng ê kòan-sì. Chit khóan chù-tiōng thôan-sêng, ū lèk-sú-kám ê chò-hoat tát-tit kó-lē. Hiān-sî iáu bô TP-kàu-Hotsys ê chôan-ōaⁿ, nñg-bāng āu-pái ê pán-pún ū chit ê kong-lêng, ê hō sú-iōng-chiá jú khah piān-lī.

(4) TP ē-sái sú-iōng tī Gôan-chû-bîn Lâm-tó-gí, Hakka fa, Hō-ló-gí, kā Tâi-ôan só-ū ê bó-gí ôan-chôan pau tī chít ê ñng-thé lāi-té, m̄-nā hong-piān to-gí sú-iōng-chía ê lī-iōng, iā ū soan-iōng Tâi-ôan kok chòk-kûn kiōng-chûn kiōng-êng, kok chiòk-kûn gí-giân hô-hâi hâp-chàu ê siōng-cheng sèng ê ì-gî.

(5) TP tī keng-êng siōng
chhái-chhú hiān-chhú-sî
níng-thé-kài siōng liû-hêng ê
hun-hiáng-thé ê bô-sek
(shareware). Seng khai-hòng
hō lâng chū-iû sú-iōng.
Nā-chún sú-iōng-chiá
kám-kak hó-ēng chiah
chhut-chîn laî bé. Chit khóan
bô-sek ē-sái hō chò níng-thé ê
lâng/kong-si khah bô keng-chè
ap-lék, koh-khah ū khùi-lát
piàⁿ-sè chò.

Lán siong-sìn sin ê
kho-ki sī beh ūi jîn-lüi
hòk-bū..ê. Bē-sái in-ūi
tiān-náu pháiⁿ chhú-lím tiòh
teh hoah thôan-thóng iu-ngá ê
mih-kiāⁿ í-keng bô chhī-tiûⁿ,
bē liû-hêng..ah (chhin-chhiūⁿ
TLPA hit phài lâng teh
phoe-phêng TOJ/POJ).
Chóng-sī 2000 nî sī
Tâi-ōan-lâng chhut-thâu-thîn ê
nî-tâi, lán iā beh lâi kiong-hí
kap ngâa-chih Tâi-ōan-jī tī
2001 nî māi-jip sin sî-tâi. TOJ
koh ka-iû! Chiòng hiaⁿ-ché koh
piàⁿ--lòh--khí.

Kim-chîⁿ

Ū chîⁿ ōe-thang bóe lâu-á-chhù, piât-chong,
Chóng-sî bô it-têng bóe ōe-tiòh hêng-hok ka-têng.

Ū chîⁿ ōe-thang bóe phòng-chhêng,
Chóng-sî bô it-têng tit oē-tiòh an-jiân lòh-bîn.

Ū chîⁿ ōe-thang bóe tiòh sî-cheng,
Chóng-sî bôe tàng bóe tiòh sî-kan.

Ū chîⁿ ōe-thang bóe tiòh chheh,
Chóng-sî bôe tàng bóe tiòh tì-sek.

Ō-kim ōe-thang bóe tiòh koaⁿ-ūi,
Chóng-sî bôe tàng bóe tiòh lâng ê chung-kèng.

Ū chîⁿ ōe-thang bóe tiòh i-iòh,
Chóng-sî bôe tàng bóe tiòh sìⁿ-miā.

Ū chîⁿ ōe-thang bóe tiòh bí lú-chú,
Chóng-sî bôe tàng bóe tiòh ài-chêng.

Kim-chîⁿ m̄-sī it-chhè,
che sī chin chheng-chhó ê tāi-chì;
Sìm-chì kim-chîⁿ sī thòng-khô ê lâi-gôan.

In-ūi lí sī góa ê pêng-iú,
Só-í góa pò lí chai.

Góa sī lí ê pêng-iú.
Iâh in-ūi án-ni, góa beh tháu-pàng lí ê thòng-khô.

Lí ê kim-chîⁿ thang lóng hō góa,
Góa lâi thòe lí siū-khô.

Hoan-èk tùi Eng-bûn ê si, èk-chiá Pòr Eng-hûi